

Fæstegodssets Overgang til Selveieendom? Rigsdagsmanden for Hjørring Amts 2det District (N. Sørensen) har udhævet den mærkelige Forskjel, der var mellem forhen og nu; for vilde, sagde han, Godseieren helst samle Bøndergods sammen til Lehn, nu ville de helst sælge Godset. Det er forsaavidt ganske sandt; men den samme Forskjel finder ogsaa Sted mellem før og nu deri, at forhen vishedes det især, at Lehnsbestodderne kunde og vilde sælge; nu man vil give denne Tilladelse, vil man ei tillade, at de faae den. Det er den forskellige Stemning, den forskellige Lust, hvori vi leve, der bevirker dette. Disse Forhandlinger have gjort det Indtryk paa mig, som om man var bange for Bøndestanden, frygtede for, at den ei kunde være vel tjent med at benytte sig af Friheden, som om man antog, at de andre Stænder vare dygtigere, flittigere end Bøndestanden og vilde fortrænge den, naar de bleve stillede paa lige Fod med den. Jeg har ingen saadan Frygt for Bøndestanden og Fæsterne; jeg troer, den fuldkommen kan stille sig ved Siden af de andre Classer; jeg sætter Fæstebøndestanden meget for høit til at nære denne Frygt. Lad kun Een af de andre Stænder prøve paa at drive og leve af en Bøndegaard, og det skal vise sig, at han oftere maa gaae fra den, overlade den til den dygtigere og tarveligere Bønde. Ogsaa i materiel Velvære kan Fæstebøndestanden godt maale sig med andre Stænder. Er der Fare for Nogen ved nærværende Lovudkast, saa er det for Selveieerbønden; thi hans Eiendom falder i Prisen, Capitalerne blive vanskeligere at erholde, naar en stor Deel af Fæstegodsset bliver tilfals; men dette er ogsaa det eneste Sted, hvor jeg kan vine nogen mindre gunstig Indsydelse; for alle Andre vilde Loven blive til stor Fordeel.

Nasmussen: Uagtet ogsaa jeg hører til dem, som ønske Selveieendoms Fremme saa hurtigt som muligt, og navnlig Fæstegodssets snarlige Overgang til Selveieendom, saa kan jeg dog ikke stemme for nærværende Lov, hvis det af Minoriteten under Nr. 2 stillede Forslag ikke gaaer igjennem, ikke alene for Fæstegodsset i Almindelighed, men for et enkeltstaaende Fæ-

steforhold, som finder Sted paa Grevskabet Samsø. Der finder nemlig en Eiendomsret Sted, som ikke eksisterer andetsteds i Danmark, det er de saakaldte Superficiatrbønder, som eie Bygningerne og Grundene, hvorpaa deres Bygninger staaer, men ikke Jordlodden dertil. Derfor denne Ret nu gives Godseiene her, saa kunde det let hende, at Fæsterne kom til at concurrere, ikke alene med Fremmede, men ogsaa med Godseierne selv, som vilde finde større Interesse ved at lægge flere Jordlodder sammen og derved faae større Afskgaarde, end ved at sælge enhver enkelt Jordlod til de forskellige Bøndergaarde, og, dersom det altsaa ikke bliver vedtaget, at Godseierne eller Lehnsbestodderne kun maae afhænde til Brugerne, deres Børn og Svigerbørn, saa vilde det hende sig, at mange Familier paa Samsø vilde blive udelagte, idet Bygningerne slet ingen Værdi vilde have, hvis de ikke kunde faae Jordlodder i Fæste eller Eie, og, naar en Familiefader saaledes troede at have efterladt sin Familie 4 a 5000 Rbd., hvortil disse Grundeieendomme for Diebliffet ere stegne, saa vilde det let hende sig, at han maastee kun kom til at efterlade den et Par hundrede Rigsdaler, og det vilde være en Uretsfærdighed. Af disse Grunde skal jeg stemme imod Loven, saalange indtil dette Forslag bliver vedtaget.

Blac: Det er det samme Forslag, som forrige Aar forelaa, der nu er optaget af Udvalgets Mindretal; den Gang stemte jeg for det, nu stemmer jeg imod det, idet jeg slutter mig til Udvalgets Majoritets Forslag, der efter min Mening er meget bedre, baade for Fæster og Eier. Om jeg ogsaa nu havde liggende for mig Petitioner med 10, ja 20,000 Underskrifter, saa veg jeg ikke derafra; det gaaer nemlig ikke med mig som med Minoriteten af Udvalget, Rigsdagsmanden for Skanderborg Amts 2det District (L. Scholer), at jeg er modløs, og jeg troer heller ikke, at Forsamlingen er saa modløs, som han har meent, og jeg kan ikke indsee, at man, naar man stod imellem sine Vælgere, ikke skulde vove at gjøre Andet, end hvad de havde skrevet og villet have.